

طرح درس دوره

درس حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین – کارشناسی بهداشت عمومی
1394-1395 نیمسال اول

محمدرضا قنبری

بسمه تعالی
 دانشگاه علوم پزشکی گلستان
 دفتر توسعه آموزش دانشکده بهداشت
طرح دوره (course plan) حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین

نام درس : حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین	
طول دوره : یک ترم	تاریخ شروع : 94/6/21
تعداد واحد : 2	محل برگزاری : دانشکده بهداشت
مدرس : محمدرضا قنبری	پیش نیاز : ندارد
رشته و مقطع تحصیلی فراگیران : کارشناسی بهداشت عمومی	منابع :

اهداف کلی : آشنائی کلی دانشجویان با مورفولوژی، بیولوژی، اکولوژی، بندپایان و نقش آنها در سلامت و چگونگی مبارزه با آنها از طریق آشنایی با مفاهیم زیر است

اهداف اختصاصی :

- 1) اهمیت حشره شناسی پزشکی، مفاهیم، تاریخچه، و تعاریف مهم درباره بندپایان از نظرات انتقال بیماری
- 2) کلیاتی در باره مورفولوژی و فیزیولوژی و طبقه بندی بندپایان و کاربرد آنها
- 3) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی پشه های خانواده کولیسیده
- 4) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی پشه های خانواده پسیکودیده
- 5) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی مگسهای خانواده سیمولیده
- 6) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی پشه های خانواده سراتوپوگونیده
- 7) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی مگسهای خانواده تابانیده، میوسیده
- 8) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی مگسهای گزنده و غیرگزنده
- 9) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی شپشهای راسته آنوپلورا
- 10) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی ککهای راسته سیفوناپترا
- 11) مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی کنه های نرم و سخت
- 12) اصول مبارزه با حشرات و سایر بندپایان .
- 13) کلیات سم شناسی - مفاهیم، اصطلاحات رایج در سم شناسی
- 14) معرفی انواع فرمولاسیون و طرق بکارگیری آنها
- 15) کاربرد حشره کشها و اثرات زیست محیطی آن
- 16) اکولوژی جوندگان مهم و نقش آنها به عنوان مخزن بیماریهای انسان
- 17) طرق مبارزه عملی با جوندگان و معرفی جونده کش های مهم

اهداف رفتاری : دانشجویان پس از طی دوره باید در راستای هر هدف اختصاصی، به اهداف رفتاری زیر دست یابند :

1- دانشجو باید بتواند:

- چند مورد از نقش های مثبت و منفی بندپایان را در زندگی انسان نام ببرد
- مفاهیم و تعاریف اصلی درباره بندپایان را بیان کند.
- مفاهیم کلی مرتبط با شناسایی حشرات را توصیف نماید.
- حشرات و سایر بندپایان را بطور کامل تعریف کند.
- تمایز حشرات و آفات را تشخیص دهد.

2- چگونگی رده بندی و روش های متنوع تقسیم بندی بندپایان را شناسایی کند.

اجزای بدن بندپایان را نام گذاری کند

حشرات و سایر بندپایان را بر اساس شکل، رده بندی کند.

انواع بندپایان مهم پزشکی را فهرست نماید.

3- تعاریف اصلی مرتبط با بیولوژی خانواده کولیسیده را بطور کامل بیان کند.

اصول و مفاهیم مهم در مبارزه با پشه های کولیسیده را توصیف نماید.

انواع بیماری های منتقله از پشه ها به انسان را توضیح دهد.

4- پشه خاکی های دنیای قدیم و جدید را با ذکر مثال بیان کند

صفات بارز مورفولوژیک و رفتاری پشه خاکی را با ذکر انواع توضیح دهد.

انتشار جغرافیایی پشه خاکی ناقل و کانونهای مهم بیماریهای منتقله را توصیف نماید و روش های مبارزه با آنها را بیان کند.

5- صفات، بیولوژی و عادات رفتاری پشه هایسیمولیوم را بیان کند.

اهمیت پزشکی و خطرات ناشی از انتقال عوامل بیماریزا توسط اینها را توصیف نماید.

انواع مبارزه با این حشرات را بیان کند.

6- صفات، بیولوژی و عادات رفتاری میجهای گزنده را توضیح دهد.

اهمیت پزشکی و خطرات ناشی از گزش اینها را شرح دهد.

7- انواع خرمگسها را با ذکر مثال بیان کند.

وجه تشخیصی مورفولوژیک آنها را مطرح نماید.

نحوه زندگی و عادات خونخواری آنها را توصیف کند.

اسامی و خصوصیات بیماری های منتقله توسط خرمگسها را فهرست کند.

8- اسامی تاکسونهای مختلف این مگسها را با ذکر مثال لیست نماید.

ساختار بیرونی، نحوه تغذیه این مگسها را شرح دهد.

روش انتقال عفونتها و اهمیت پزشکی مستقیم و غیرمستقیم این مگسها برشمارد.

طرق متنوع مبارزه و پیشگیری از انتشار آنها را بیان کند.

میار را بدرستی شناخته وچگونگی پیدایش آن را توضیح دهد

9- صفات بارز مورفولوژیک شپش سر، تنه و زهار را توضیح دهد.

نوع بیماریزایی و نحوه انتقال عوامل عفونی توسط شپش را ذکر کند.

خصایص بارز بیولوژیک شپش در مراحل مختلف زندگی را توصیف نماید.

10 نام علمی کک های مختلف انسان، را بیان کند.

عامل، ناقل، مخزن و سایر صفات اپیدمیولوژیک عفونت منتقله توسط کک را مطرح کند.

صفات بارز مورفولوژیک و بیولوژیک انواع کک ها را تعریف کند.

11- خصوصیات کلی کنه ها و اهمیت بهداشتی آنان را شرح دهد.

بیولوژی، بیماری های منتقله و طرق مبارزه با انواع کنه ها را توصیف نماید.

12 انواع روشهای مبارزه با بندپایان را با ذکر مثال مطرح کند.

قدرت و توان تصمیم گیری و انتخاب روش مناسب مبارزه را با توجه به بیولوژی حشرات را داشته و شرح دهد

وجه تمایز انواع روش های مبارزه با حشرات را فهرست کند

عوامل زیستی و رفتاری که در ایجاد مقاومت به سموم مؤثرند، را فهرست نماید

13- سم و سم شناسی را بطور صحیح تعریف کند

تعاریف متداول در سم شناسی را همانند حداکثر غلظت کشنده ، حداکثر دوز کشنده را بداند و توضیح دهد

تاریخچه مصرف سموم را در جهان بیان کند

14 انواع فرمولاسیون ونحوه کاربرد آنها را توضیح دهد

انواع سموم حشره کش را لیست کرده و توضیح دهد.

قوانین خاص مربوط به مصرف آفت کش ها را فهرست نماید.

15- اثرات زیست محیطی هر یک از روشهای مبارزه با بندپایان را بیان کند

16- صفات مهم جوندگان و تاکسونهای آنها را فهرست کرده و توضیح دهد.

بوم شناسی و جغرافیای طبیعی جوندگان مهم شهری و غیره را شرح دهد.

17- طرق مختلف کنترل جوندگان و نیز جونده کش ها را مطرح کند.

مشکلات مبارزه با جوندگان را تشریح نماید.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس

جلسه	تاریخ	ساعت	عناوین	مدرس
1	94/6/21	16-14شنبه و سه شنبه	اهمیت آموزش حشره شناسی پزشکی (کلیات، اهمیت پزشکی بندپایان و نقش آنها در سلامت)	محمدرضا قنبری
2			دلایل بقاء بندپایان- طبقه بندی بندپایان و آشنائی با ویژه گیهای ریخت شناسی آنها	محمدرضا قنبری
3			کلیاتی در مورد ریخت شناسی ،فیزیولوژی و بیولوژی وعوامل محیطی موثر بر آن	محمدرضا قنبری
4			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی پشه های خانواده کولیسیده	محمدرضا قنبری
5			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی پشه های خانواده پسیکودیده، سیمولیده ، سراتوپوگونیده	محمدرضا قنبری
6			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی مگسها(خانواده تابانیده ،میوسیده)	محمدرضا قنبری
7			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی مگسها(خانواده گلوسینیده،کالیفوریده، سارکوفازیده واستریده)	محمدرضا قنبری
8			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی شپشهای راسته آنوپلوراو سیفوناپترا	محمدرضا قنبری
9			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی سوسریها وساس ها	محمدرضا قنبری
10	آزمایشگاه حشره شناسی		آشنائی با نمونه های آزمایشگاهی حشرات	محمدرضا قنبری
11			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی کنه های نرم و سخت (عنکبوتیان)	محمدرضا قنبری
12			مورفولوژی، بیولوژی و اهمیت پزشکی مایت ها (عنکبوتیان) وسایر بندپایان مهم پزشکی	محمدرضا قنبری
13	آزمایشگاه حشره شناسی		آشنائی با نمونه های آزمایشگاهی حشرات و بندپایان	محمدرضا قنبری
14			اصول کلی مبارزه با حشرات و سایر بندپایان در بهداشت عمومی (روشهای مبارزه فیزیکی، بیولوژیکی، زنتیکی و شیمیایی)	محمدرضا قنبری

15			کلیات سم شناسی- مفاهیم ،اصطلاحات رایج در باره سموم	محمدرضا قنبری
16			معرفی انواع سموم بیولوژیک و شیمیایی و طرق مصرف آنها	محمدرضا قنبری
17			کاربرد حشره کشها واثرات زیست محیطی آن	محمدرضا قنبری
18			اکولوژی جوندگان مهم و نقش آنها به عنوان مخزن بیماریهای انسان طرق مبارزه عملی با جوندگان و معرفی جونده کش های مهم	محمدرضا قنبری
19	آزمایشگاهحشره شناسی		آشنایی با انواع سموم و کاربرد آنها	محمدرضا قنبری
20	آزمایشگاه حشره شناسی		آشنایی با پمپ سمپاشی ونحوه کاربرد آن	محمدرضا قنبری
روش تدریس : آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (اسلاید، ویدئوپروژکتور، فیلم و...) انجام می گیرد. به منظور اثربخشی آموزشی و نیز ایجاد انگیزه در دانشجویان ضمن پذیرش پرسش در حین درس، ابتدای هر جلسه به پرسش و پاسخ و کوئیز اختصاص داده می شود.				
سیاست ها و قوانین کلاس : در اولین جلسه کلاس گفته می شود وظایف و تکالیف دانشجویان : رعایت قوانین ومقررات آموزشی-مشارکت در برنامه آموزشی وانجام تکالیف تعریف شده				
روش ارزشیابی دانشجویان و درصد سهم آندر نمره پایانی: * کوئیزهای کتبی و شفاهی 10% * امتحان میان ترم کتبی 20% * امتحان نهایی 50% کار عملی تعریف شده: 20% الف) در طول دوره (کوئیز، تکالیف، امتحان میان ترم ...).....50%..... یارم: ب) پایان دوره.....50%..... یارم: تاریخ امتحانات در طول ترم و پایان ترم بر اساس برنامه				
منابع مطالعه منابع اصلی : کلیات حشره شناسی پزشکی (1380) ترجمه م. زعیم، م. ع. سیدی رشتی و م. صائی، تهران.. منابع برای مطالعه بیشتر :بر اساس هر محتوی در هر جلسه معرفی خواهند شد				